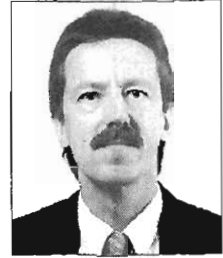

Suvaitseva suomalaisuus All different – all equal

Krister Björklund

Tänä vuonna alkoi Euroopan neuvoston nuorisokampanja rasismia, muukalaisvihaa, antisemitismia ja suvaitsemattomuutta vastaan. Toivottavasti kampanja auttaa pehmentämään asenteita vähemmistöryhmiä kohtaan, koska muukalaisviha on saamassa yhä pelottavampia piirteitä, myös Suomessa. On erityisen tärkeää estää rasististen asenteiden leviäminen nuorison keskuuteen.

Muukalaisviha tai -pelko, eli xenofobia, ilmenee monella tavalla, sekä julkisena että piilevänä. Pakolaisten pahoinpitelyt ovat muukalaisvihan näkyvin puoli, mutta arkipäivän rasismiin törmäämme liian usein. Iltalehtien otsikointi on jo yleisesti tiedostettu muukalaisvihan lietsoja, mutta myös muu tajuntateollisuus aiheuttaa sitä, usein tahattomasti.

Osmo Virrankoski toteaa väitöskirjatutkimuksessaan muukalaisvihasta koululaisten keskuudessa, että Suomessa koulu ja koko kasvatustajärjestelmä on 1980-luvun lopulta asti tuottanut uusisänmaallisuutta kansallisen identiteetin vahvistamiseksi, toisin kuin muissa läntisissä demokratioissa. Tulokset ovat nähtävissä esimerkiksi dosentti Ismo Söderlingin tutkimustaan varten keräämästä materiaalista. Suomalaisia opiskelijoita pyydettiin piirtämään tyypillisiä ulkomaalaisia perheitä. Useimmista piirroksista paistaa selvä ennakkoluuloisuus muita kansallisuuksia kohtaan.

Suomalaisuutta on viime aikoina ahkerasti käytetty iskulauseina tiedotusvälineissä, myös mainokset korostavat suomalaisuutta viesteissään, urheilusta puhumattakaan. Tämä ei ehkä ole niin viatonta kuin päältä katsoen luulisi. Suomessa asuvan ulkomaalaisen ei ole välttämättä hauska katsella mainoksia, joissa erikoistarjoukset kohdistetaan "kaikille suomalaisille". Voisi hlemaan ilkeästi kysyä, eikö yli 60000 ulkomaalaisen kuluttajan raha kelpaa kauppiaille?

Terve kansallinen itsetunto on pelkästään positiivinen asia, suomalaisuudestaan saa ylpeillä. Siitä ei kuitenkaan saa tehdä muuria ukopuolisista vastaan. Mutta uusisänmaallisuus kaikkine negatiivisine ilveillämiöineen yhteiskunnassa on ehkä

vain ohimenevä vaihe, jonka kautta suomalaiset hahmottavat paikkansa kansainvälisessä yhteisössä. Monikulttuurisuus on jo hyväksyttävä osana suomalaisuutta.

This year marks the start of a youth campaign against racism, xenophobia and antisemitism, "All different – all equal", initiated by the European Council. This campaign is to be welcomed, as it is of utmost importance to prevent racist attitudes from spreading among young people.

Xenophobia takes many shapes, ranging from violence toward refugees to more subtle forms, which confront us in our daily life without us necessarily being aware of them. The headlines of the evening papers are a well-known source of xenophobic attitudes, but such are also promoted by media industry in general – often unintentionally.

Osmo Virrankoski writes in his doctoral dissertation on xenophobia among high-school students, that school and the whole educational system has fostered neo-nationalism since the late 1980's in order to strengthen national identity, quite contrary to other western democracies. The results can be seen for example in docent Ismo Söderling's research. He asked a sample of university students to draw pictures of different immigrant families in Finland, and the results revealed widespread prejudices toward other nationalities.

Nationalism is frequent in Finnish media, even commercials use Finnishness as a sales argument. Unfortunately this also contains some unintended hostility toward foreigners in Finland. Discounts are more often than not offered to "all Finnish families". Perhaps a trifle, but similar cases are numerous, and they all contribute to pose "us" against "them".

It is natural to be proud of one's country, but patriotism can easily wall in or wall out. The neo-nationalism in Finland might, however, be a transitional state for the country seeking a new position in the international community. In this process it is important to acknowledge that multiculturalism is an important part of Finnishness.